

Podlaska Izba Rolnicza, Porosły 36D, 16-070 Choroszcz

tel./fax.:85/676 08 62, tel.:85/676 08 58, www.pirol.pl, bialystok@pirol.pl

Porosły, dn. 2013-03-12

PIR.I.D.143/2013

**Pan
Stanisław Kalemba
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

W załączeniu przesyłamy Stanowisko Podlaskiej Izby Rolniczej w sprawie projektu ustawy z dnia 5 grudnia 2012 roku o korytarzach przesyłowych, KRM-10-82-12 opublikowanego przez Rządowe Centrum Legislacji, zgłoszonego przez Ministra Gospodarki.

Z poważaniem

PREZES
Podlaskiej Izby Rolniczej
Grzegorz Leszczyński
Grzegorz Leszczyński

Do wiadomości:
Krajowa Rada Izb Rolniczych

STANOWISKO

PODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

do projektu ustawy z dnia 5 grudnia 2012 roku o korytarzach przesyłowych, KRM-10-82-12, opublikowanego przez Rządowe Centrum Legislacji, zgłoszonego przez Ministra Gospodarki.

Projektowana ustawa o korytarzach przesyłowych według założeń ma stworzyć systemowe rozwiązania dla infrastruktury inwestycji liniowych, usprawniające i przyspieszające proces pozyskiwania przez inwestorów stosownych decyzji umożliwiających budowę infrastruktury technicznej, jak również jej rozbudowę i modernizację, a także stworzyć sprzyjające warunki dla przygotowania i realizacji późniejszych inwestycji.

Założenia i cele projektowanej ustawy o korytarzach przesyłowych wydają się racjonalne. Zastrzeżenia Podlaskiej Izby Rolniczej budzą natomiast regulacje prawne zawarte w aktualnym projekcie ustawy.

Podlaska Izba Rolnicza odnosząc się do projektu ustawy o korytarzach przesyłowych w pierwszej kolejności wskazuje, że ustawa ta prowadzi do ograniczenia własności nieruchomości na podstawie decyzji administracyjnej. Podkreślenia wymaga że regulacje prawne dotyczące ograniczenia prawa własności w drodze decyzji administracyjnych powinny być szczególnie przejrzyste, jednoznaczne i spójne, gdyż każda forma takiego ograniczenia prawa własności jest władczą ingerencją w konstytucyjnie chronione prawa. Projektodawca, pomimo że wskazał na konieczność ustanowienia korytarzy przesyłowych, jako inwestycji celu publicznego, zdaniem Izby Rolniczej w treści projektowanej ustawy zawarł przepisy budzące poważne wątpliwości natury prawnej.

prawa własności będą ograniczane na podstawie przepisów projektowanej ustawy.

Nadto proponowany algorytm nie uwzględnia sytuacji, gdy w wyniku ustanowienia korytarza przesyłowego zmienia się wartość całej nieruchomości. Przyjęty w projekcie ustawy sposób ustalania wysokości odszkodowania nie uwzględnia usytuowania urządzeń przesyłowych na nieruchomości pomimo, że usytuowanie takich urządzeń ma istotny wpływ na możliwość zagospodarowania danej nieruchomości przez właściciela i jej wykorzystania zgodnie z jego planami gospodarczymi.

W sposób oczywisty narusza to konstytucyjną zasadę równości podmiotów wobec prawa.

Przepisy projektowanej ustawy, określające sposób i zasady ustalania wysokości odszkodowania należnego właścicielom nieruchomości za ustanowienie korytarza przesyłowego mogą zatem naruszać konstytucyjną zasadę ochrony własności (art. 21 Konstytucji RP), równości podmiotów wobec prawa. (art. 32 Konstytucji RP) oraz społecznej gospodarki rynkowej (art. 20 Konstytucji RP).

Poważne wątpliwości budzi też projektowany przepis art. 64 ustawy zgodnie z którym uzyskanie odszkodowania wyłącza inne roszczenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu, w tym roszczenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości przed dniem powstania służebności.

Proponowana treść art. 64 ustawy zawiera regulację prawną którą należy uznać za sprzeczną z konstytucyjną zasadą ochrony praw nabytych (art.2 Konstytucji RP) i ochrony własności (art. 21 Konstytucji RP).

Z punktu widzenia właścicieli wywłaszczanych nieruchomości niezmiernie istotną kwestią jest sposób doręczania zawiadomień o wszczęciu postępowania oraz o wydanej decyzji. Zgodnie z projektem ustawy zawiadomienia te mają być doręczane na adres ujawniony w ewidencji

gruntów i budynków prowadzonej zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Nie wydaje się słusznym takie rozwiązanie, ponieważ ogólnie wiadomym jest że adresy ujawnione w ewidencji gruntów są często nieaktualne, pomimo że istnieje obowiązek aktualizacji danych w tej ewidencji przez strony.

Zdaniem Izby najbardziej aktualne dane dotyczące adresów właścicieli nieruchomości zamieszczone są w ewidencji ludności prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 roku o ewidencji ludności i dowodach osobistych, w związku z czym wszelkie zawiadomienia i decyzje powinny być doręczane na adres wynikający z tej ewidencji.

Zastrzeżenia budzi też regulacja, że decyzję o ustanowieniu korytarza przesyłowego doręcza się jedynie wnioskodawcy (przedsiębiorcy przesyłowemu) natomiast właściciela nieruchomości jedynie się zawiadamia. Może prowadzić to do ograniczenia interesu właścicieli nieruchomości jako strony postępowania. Odmiennie traktowanie stron postępowania administracyjnego przewidziane w projektowanej ustawie (poprzez wprowadzenie przepisów szczególnych przewidzianych art. 49 k.p.a.) zdaniem Izby nie jest niczym uzasadnione, zwłaszcza mając na uwadze daleko idące konsekwencje ograniczenia własności przez projektowane przepisy.

W tym miejscu należy znowu poddać analizie proponowane przepisy w odniesieniu do ich zgodności z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa.

Projekt ustawy przewiduje tryb uchwalania przez radę gminy planu lokalizacji urządzeń przesyłowych, który ma być aktem prawa miejscowego. Projekt planu lokalizacji tworzony jest przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta i zgodnie z projektem ustawy w konsultacjach nad planem lokalizacji uczestniczą przedsiębiorcy przesyłowi.

Tak więc przedsiębiorcy przesyłowi konsultujący dany plan lokalizacji następnie będą stroną decyzji o ustanowieniu korytarza przesyłowego

wskazanego w tym planie. Jest to o tyle istotne, że zgodnie z projektem ustawy właściwy organ administracji nie może odmówić wydania decyzji o ustanowieniu korytarza przesyłowego jeżeli wniosek o wydanie decyzji jest zgodny z planem lokalizacji. Taka regulacja prowadzi do sytuacji wpływu tylko jednego podmiotu (strony decyzji) na kształt tej decyzji.

Zdaniem Izby pożądane jest wprowadzenie zmiany projektu ustawy w taki sposób, aby w konsultacjach mogły uczestniczyć inne podmioty, w szczególności organizacje społeczne oraz stowarzyszenia zrzeszające osoby, których bezpośrednio dotykać będzie projektowany plan. Zapobiegnie to sytuacji, gdzie beneficjent decyzji jest jedynym podmiotem mającym wpływ na przebieg korytarza przesyłowego, co może prowadzić do nadużyć.

Przepisy projektowanej ustawy przewidują, że przedsiębiorca przesyłowy we wniosku o wydanie decyzji o ustanowieniu korytarza przesyłowego wyznacza przebieg tego korytarza. Właściwy organ administracyjny nie może natomiast odmówić wydania decyzji o ustanowieniu korytarza dla nowych urządzeń przesyłowych, chyba że jest to sprzeczne z planem zagospodarowania przestrzennego województwa lub planem lokalizacji urządzeń przesyłowych. W takim przypadku mogą więc nie być brane pod uwagę interesy właścicieli nieruchomości, dla których bez wątpienia ma znaczenie, czy korytarz przesyłowy biegnie przez środek ich nieruchomości, czy po granicy tej nieruchomości.

Pozbawienie właściciela nieruchomości wpływu na przebieg korytarza przesyłowego zdaniem Izby ogranicza jego prawa podmiotowe.

Analiza treści proponowanych art. 19 i art. 13 prowadzić może do wniosku, że w przypadku braku ustaleń planu zagospodarowania województwa lub planu lokalizacji urządzeń przesyłowych właściwy organ nie

będzie miał możliwości odmówienia wydania decyzji o ustanowieniu korytarza przesyłowego. Możliwość takiej interpretacji jest skutkiem zapisania przez projektodawcę przepisów ustawy w sposób niejednoznaczny i mało czytelny. Niestety zarzut ten można poczynić do wielu przepisów projektowanej ustawy, zaś wskazany powyżej przykład ma jedynie na celu wykazanie jak daleko idące mogą być konsekwencje nieprecyzyjnie skonstruowanych norm prawnych. Prowadzić może to do długotrwałych i kosztownych sporów sądowych oraz w rezultacie wydłużenia procesu inwestycyjnego.

Należy stwierdzić, że projektowane przepisy ustawy zostały skonstruowane z naruszeniem konstytucyjnej zasady prawidłowej legislacji (art. 2 Konstytucji RP).

Korytarze przesyłowe, jako inwestycje celu publicznego, mają być to tereny, na których została ustanowiona służebność przesyłu w celu posadowienia jak największej ilości urządzeń przesyłowych (nadziemnych, podziemnych oraz naziemnych) i eksploatacji tych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. Można więc przypuszczać, że korytarz przesyłowy w pełni zagospodarowany będzie stwarzał właścicielowi nieruchomości znaczne problemy korzystania z nieruchomości przez którą przebiega, a w niektórych wypadkach prowadzić będzie do uniemożliwienia korzystania z tej nieruchomości w dotychczasowy sposób. W związku z powyższym Izba uważa za w pełni uzasadnioną możliwość żądania wykupu przez przedsiębiorcę przesyłowego nieruchomości, przez który biegnie korytarz przesyłowy, zgodnie z art. 67 projektowanej ustawy.

Za słuszne należy uznać uwagi zgłoszone do projektu ustawy przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (pismo z dnia 14 grudnia 2012 roku CZ ad-0231-17-5/2012) wskazujące, że przedsiębiorca przesyłowy składając wniosek o wydanie decyzji o ustanowieniu korytarza przesyłowego winien dołączyć oprócz opinii o których mowa w art. 13 ust.1 ustawy, również opinię ministra

właściwego do spraw rozwoju wsi – w odniesieniu do gruntów rolnych klas I-III, w zakresie lokalizacji urządzeń o których mowa w art.2 pkt 7- 9 ustawy.

Należy uznać za słuszne stanowisko, że minister właściwy do spraw rozwoju wsi musi mieć wpływ na ustalenie przebiegu korytarza przesyłowego po gruntach najlepszych klas bonitacyjnych I-III. Popierając w pełni argumentację Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi należy podkreślić, że grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych – stanowiące zaledwie około 24,6% gruntów winny znajdować się pod szczególną ochroną, w celu zapewnienia im nienaruszalnego stanu, który jest wynikiem powolnego procesu glebotwórczego trwającego setki lat.

Również uwagi zgłoszone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące wysokości wypłaty odszkodowania za ustanowienie służebności przesyłu, w pełni potwierdzają przedstawione wyżej zastrzeżenia w zakresie ustalania zasad i wysokości odszkodowania. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi słusznie wskazał, że przewidziana w ustawie wysokość odszkodowania jest trzykrotnie niższa niż wysokość odszkodowania ustalana na podstawie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami i w związku z tym zachodzi konieczność skorelowania przepisów analizowanego projektu ustawy w zakresie ustalania odszkodowania z regulacjami zawartymi w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Odszkodowanie o którym nowa w projekcie ustawy nie uwzględnia utraconych korzyści, w tym zmniejszenia wysokości płatności wynikających z uczestnictwa w programach unijnych wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz obniżenia plonów w kolejnych latach.

Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przedstawione uwagi do projektu ustawy o korytarzach przesyłowych uznajemy za słuszne i znajdują one w pełni naszą aprobatę.

Mając na względzie, że budowa urządzeń przesyłowych w korytarzu przesyłowym ma być inwestycją celu publicznego pożądanym zapisem w projektowanej ustawie byłoby z pewnością wskazanie gruntów Skarbu

Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, jako tych, na których w pierwszej kolejności powinny być posadowione urządzenia przesyłowe. Dopiero w przypadku braku takiej możliwości powinny być natomiast obciążane inne nieruchomości, stanowiące własność prywatną.

Celem projektodawcy jest między innymi uporządkowanie nieuregulowanego stanu prawnego już istniejących urządzeń przesyłowych. W projekcie ustawy przewidziano możliwość określenia korytarza przesyłowego dla urządzeń przesyłowych już istniejących, jedynie na wniosek przedsiębiorcy przesyłowego władającego tymi urządzeniami. Wskazano też, że z wnioskiem tym przedsiębiorca przesyłowy będzie mógł wystąpić w okresie 30 lat, od daty wejścia w życie ustawy.

Zdaniem Izby zaproponowany sposób regulacji nie doprowadzi do szybszego uregulowania stanu prawnego istniejących urządzeń przesyłowych. Wskazany w projekcie ustawy okres trzydziestoletni jest okresem zbyt długim.

Podkreślenia wymaga również, że właściwy organ administracyjny na podstawie projektowanych przepisów nie będzie mógł odmówić określenia korytarza przesyłowego dla istniejącego urządzenia przesyłowego, jeżeli właściwy organ nadzoru budowlanego nie nakazał rozbiórki tego urządzenia lub nie prowadzi postępowania w tej sprawie. Projekt ustawy przewiduje również brak możliwości uregulowania stanu prawnego nieruchomości na wniosek właściciela tej nieruchomości. Narusza to zdaniem Izby prawa właścicieli, których grunty są już zajęte pod urządzenia przesyłowe.

Wskazać należy, że przedsiębiorcy przesyłowemu, jak i właścicielowi nieruchomości, w stopniu równym, zostały przyznane już środki prawne do uregulowania stanu prawnego już funkcjonujących urządzeń przesyłowych na podstawie art. 305¹ – 305⁴ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku kodeks cywilny.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że projektowane przepisy prawne kształtują nową instytucję prawną nazwaną niefortunnie służebnością przesyłu. Służebność przesyłu przewidziana w projekcie ustawy nie ma natomiast odniesienia do instytucji o tej samej nazwie, a uregulowanej na gruncie Kodeksu cywilnego. Służebność przesyłu ustanawiana na podstawie projektowanej ustawy o korytarzach przesyłowych powstaje z mocy prawa, na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej, a nie jak to jest uregulowane dotychczas na podstawie czynności cywilnoprawnej.

Nie można zgodzić się z proponowaną treścią art. 34 ust 4 ustawy, zgodne z którą w przypadku uwzględnienia skargi na decyzję administracyjną o ustanowieniu korytarza przesyłowego Sąd Administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy urządzenia przesyłowego może jedynie stwierdzić, że taka decyzja narusza prawo z przyczyn o których mowa w art. 145 lub art. 156 kodeksu postępowania administracyjnego. Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego przewidują brak możliwości stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, jeżeli od dnia jej doręczenia upłynęło dziesięć lat, a decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne – art. 156 § 2 kpa. Wskazany w projekcie ustawy upływ 14 dniowego terminu od dnia rozpoczęcia budowy urządzenia przesyłowego, jest rażąco krótki do uznania go za przyczynę wywołującą nieodwracalne skutki prawne.

Podsumowując należy stwierdzić, że projekt ustawy sporządzony jest w sposób mało zrozumiały i niespójny, w związku z czym nie są możliwe do przewidzenia wszystkie skutki uchwalenia ustawy w proponowanym kształcie. Izba nie może się zgodzić z tezą, iż przewidziana nowa forma naliczania odszkodowania za ograniczenie własności nieruchomości jest zgodna z przepisami Konstytucji RP.

Podnieść jednocześnie należy, że występujące w projekcie regulacje prawne w sposób oczywisty naruszają prawa podmiotowe właścicieli nieruchomości - Rolników.

Zdaniem Izby pomimo potrzeby uregulowania materii która ma być objęta przepisami projektowanej ustawy niedopuszczalne jest kształtowanie norm prawnych z naruszeniem zasad prawidłowej legislacji.

Opracował,

Mgr Tomasz Jan Kulesza

Z poważaniem

PREZES
Podlaskiej Izby Rolniczej
Grzegorz Leszczyński